

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

**แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต2**

**Guidelines for The Digital Leadership Development of The School Administrators
Under The Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 2**

ปิติพงศ์ สิงห์สร¹, อำนาจ ชนวงษ์², จิราพร วิชะโรจน์³

Pipitipong Singhorn¹, Amnaj Chanawongse², Jiraporn Wicharapoch³

คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย^{1*,2,3}

Education and Liberal Arts Asia Graduate College

Author for Correspondence: Email: pitipong1135@gmail.com*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 419 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 103 คน และครู จำนวน 316 คน จากประชากร 1,463คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามขนาดของโรงเรียน และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามมาตรฐาน ประเมินค่า 5 ระดับ ที่มีลักษณะเป็นแบบตอบสนองคู่ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.45 - 0.75 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index : (PNI_{Modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นและวิเคราะห์ ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) 2) สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) PNI_{Modified} = 0.665 และ3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นมืออาชีพดิจิทัล 2) ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล 3) ด้านการสื่อสาร 4) ด้านความรู้ดิจิทัล และ5) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มี 3 แนวทาง รวมทั้งหมด 15 แนวทาง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.94$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.72$)

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ; ภาวะผู้นำดิจิทัล; ผู้บริหารสถานศึกษา

Received:08/03/2568, Revised:30/05/2568, Accepted:01/06/2568

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the current, the desirable condition and the needs of digital leadership of school administrators under Khonkaen Primary Educational Service Area 2 and 2) to study guidelines for the digital leadership development of the school administrators under the office of Khonkaen primary educational service area 2 proceeded by mixed methods research. The samples group of this research was 419 school administrators and teachers classified by 103 school administrators and 316 teachers from a population of 1,463 people determined the sample size using Krejcie and Morgan table selected by stratified random sampling and according to district area. Tools for data collecting were 5-point dual response which have the item discrimination ranged between 0.45 – 0.75 and the overall reliability was 0.96, semi – structured interview suitability, and possibility assessment form. Statistics used to analyze data were percentage, frequency, average, and standard deviation as well as Modified Priority Needs Index: (PNI_{Modified}) to prioritize needs and analyze data using content analysis.

The results of the study found that 1) the overall current condition of the digital leadership development of the school administrators under the office of Khonkaen primary educational service area 2 was at Moderate level ($\bar{X}=2.91$), 2) Desirable condition of digital leadership for school administrators under Khonkaen Primary Educational Service Area 2 was at highest level ($\bar{X}=4.84$), PNI_{Modified} = 0.665 3) The average guidelines on development of digital leadership of the school administrators under the office of Khonkaen primary educational service area 2 consisted of 5 aspects were 1) digital professionalism 2) digital citizenship 3) Communication 4) digital knowledge and 5) digital vision had 3 guidelines, The total was 15 guidelines. The appropriateness was at a highest level, an average of ($\bar{X} = 4.94$) and feasibility was at the highest level with an average of ($\bar{X} = 4.72$) at the highest level.

Keywords: Guidelines for The Digital Leadership Development; Digital Leadership; School administrators

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคที่การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นมีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะในสถานการณ์วิกฤต เช่น การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ทำให้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตประจำวันและการศึกษามากขึ้น สถานศึกษาต้องใช้ระบบออนไลน์ในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคดิจิทัล ซึ่งการพัฒนาผู้นำและทักษะดิจิทัลในสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้การศึกษามีประสิทธิภาพและทันสมัย (ดาวรรุณณ ถวิลการ, 2564)

การพัฒนาภาวะผู้นำในองค์กรและสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการและการวิจัย โดยผู้นำต้องมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีเข้ามามีใช้ในการพัฒนาระบบงาน

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

ทำงานและการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนาผู้นำดิจิทัลจึงเป็นกระบวนการที่ต้องมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีในวิธีการที่ทันสมัยและมีประสิทธิผล การบริหารในยุคดิจิทัลต้องมีความสามารถในการสื่อสารและกระตุ้นให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนางานและการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อเตรียมพร้อมให้กับสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัล การมีภาวะผู้นำดิจิทัลจะช่วยให้การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและการสนับสนุนบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลถือเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพและทันสมัยในยุคดิจิทัล (ทินกร บัวชู, ทิพาพร บัวชู, 2562: 285-294)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการหาแนวทางในการส่งเสริมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการทัศน์ใหม่ของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการวิจัย รวมทั้งผู้ที่มีความสนใจจะสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของตนเอง การประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ซึ่งจะส่งผลเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาคุณภาพและการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของผู้เรียน จึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ หรือแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลในการบริหารงาน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และการปรับตัวต่อ สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้หน่วยงาน สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พัฒนาการวิจัย ตามพันธกิจและเป้าประสงค์จะพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการวิจัยให้เป็น มืออาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารการวิจัย โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

2.2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ **ระยะที่ 1** เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 1,463 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970:607-610)จำนวน 419 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 103 คน ครูจำนวน 316 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ(Stratified random sampling) ตามพื้นที่อำเภอ และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ที่มีลักษณะเป็นแบบตอบสนองคู่ (Dual - Response

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

Format) มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.45 - 0.75 ค่าความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) โดยการหาค่า IOC ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ทุกข้อนำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำนวน 30 คน และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับและมีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index:(PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ 1. ค่าเฉลี่ย (Mean) 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis)

4. ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จากกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 419 คน โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และเป็นความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.1 **ตารางที่ 4.1** แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบภาวะผู้นำ ยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
1. ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล	3.05	0.53	ปานกลาง	4.70	0.46	มากที่สุด	0.540	5
2. ด้านความรู้ดิจิทัล	2.98	0.51	ปานกลาง	4.86	0.34	มากที่สุด	0.631	4
3. ด้านการสื่อสาร	2.94	0.62	ปานกลาง	4.88	0.32	มากที่สุด	0.664	3
4. ด้านความเป็นมืออาชีพดิจิทัล	2.76	0.57	ปานกลาง	4.91	0.29	มากที่สุด	0.780	1

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

5. ด้านการเป็น พลเมืองยุคดิจิทัล	2.85	0.57	ปานกลาง	4.86	0.34	มากที่สุด	0.711	2
รวม	2.91	0.56	ปานกลาง	4.84	0.35	มากที่สุด	0.665	-

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 3.05$) ด้านความรู้ดิจิทัล ($\bar{X} = 2.98$) ด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 2.94$) ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 2.85$) และด้านความเป็นมืออาชีพดิจิทัล ($\bar{X} = 2.76$) ตามลำดับ

พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความเป็นมืออาชีพดิจิทัล ($\bar{X} = 4.91$) ด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.88$) ด้านความรู้ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.86$) ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.86$) และด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.70$) ตามลำดับ

และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านความเป็นมืออาชีพดิจิทัล ($PNI_{Modified}=0.780$) 2) ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ($PNI_{Modified}=0.711$) 3) ด้านการสื่อสาร ($PNI_{Modified}=0.664$) 4) ด้านความรู้ดิจิทัล ($PNI_{Modified}=0.631$) 5) และด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($PNI_{Modified}=0.540$) ตามลำดับ

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

5.1.1. สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) ทั้งนี้เป็นเพราะเกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสถานการณ์โลกในปัจจุบัน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการติดต่อประสานงานและจัดระบบสารสนเทศต่าง ๆ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดภาวะผู้นำดิจิทัลในระดับปานกลาง แต่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในด้านดิจิทัล จึงทำให้ยังจัดการบริหารในด้านนี้ได้ไม่เต็มที่มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยกาญจนาเดช แสงลุน และชยากานต์ เรืองสุวรรณ (2564: 128-142) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการวิจัย ออระญา ปะภาวะเต และบุญชม ศรีสะอาด (2564: 191-200) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการวิจัยของปณิดา สุภารมย์ และกุหลาบ ปุริสาร (2566: 70-83) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการวิจัยของ สันติ พิณรัตน์ และกุหลาบ ปุริสาร (2566: 70-83) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

5.1.2 สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามา มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงระบบการทำงาน การจัดการเรียนการสอน และวิถีชีวิตของมนุษย์ บุคลากรส่วนใหญ่ เล็งเห็นบทบาทและความสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จึงมีความ คาดหวังให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลในระดับที่สูงมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยณัฐธิดา ทิศา ภาค และชัชชญา พิระธรณิศร์ (2566: 98-108) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของปณิดา สุภารมย์ และกุหลาบ ปุริ สาร (2566: 70-83) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของภานุเดช แสงลุน และชยาگانต์ เรืองสุวรรณ (2564: 128-142) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำ ด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นกัน

5.1.3 การประเมินความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านความเป็นมืออาชีพดิจิทัล 2) ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล 3) ด้านการสื่อสาร 4) ด้านความรู้ดิจิทัล และ 5) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะในสถานการณ์ยุคดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการ พัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ ในการบริหารจัดการองค์กรในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นการนำดิจิทัลเข้ามาใช้ในสถานศึกษาจะเป็นการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล กระตุ้นให้ บุคลากรและนักเรียนเห็นถึงความสำคัญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน และการเรียนรู้สื่อสาร ผ่านสื่อดิจิทัลและแพลตฟอร์มต่าง ๆ มีการตรวจสอบและประเมินผลผ่านสื่อดิจิทัล และมีการรวบรวมข้อมูล ที่ ถูกต้อง ปลอดภัยและมีความเป็นส่วนตัว สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนบนความ เปลี่ยนแปลงที่มีอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษยพรรณ สุระกาย (2565:190-193) ที่ได้ ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ดิจิทัล 2) วิสัยทัศน์ดิจิทัล 3) การสื่อสาร และ 4) การร่วมมือ มีผลการประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของโปรแกรมในการนำไปใช้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้ง

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ ส่วนการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาน้อยที่สุด เนื่องจากในปัจจุบันดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการองค์กรแล้ว จึงทำให้ผู้บริหารในปัจจุบันมีวิสัยทัศน์ทางด้านการนำดิจิทัลมาใช้ในการบริหารองค์กรอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

5.2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีจำนวน 15 แนวทาง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ตามลำดับ ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งมัธยมและประถมศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาบุคลากร และเมื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานั้น พบว่าผู้วิจัยมีการนำเอาข้อมูลจากระยะที่ 1 ผสมกับข้อเสนอแนะมาเป็นข้อมูล ในการสร้างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ทำให้สามารถตัดสินใจในการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานั้นมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

5.2.1 ด้านความเป็นมืออาชีพดิจิทัล

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารต้องจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพด้วยการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล ฝึกฝนจนเกิดทักษะความชำนาญและสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระดับสูง อย่างมีความคิดสร้างสรรค์เป็นมืออาชีพและเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ เกิดทักษะที่คงทนถาวร สร้างความมั่นใจ ส่งเสริมให้บุคลากรเห็นคุณค่าของผลงานและภาคภูมิใจในผลงาน เพื่อให้เกิดความพยายามในการทำงานมากขึ้น โดยให้กำลังใจยกย่อง ชมเชยและเปิดโอกาสให้แสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ ส่งเสริมให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน สนับสนุนในการพัฒนาทักษะทางด้าน ดิจิทัลให้กับบุคลากรในองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพงานขององค์กร มีการกำหนดนโยบายและระเบียบในการใช้ดิจิทัลในสถานศึกษา เพื่อมุ่งเน้นให้บุคลากร ได้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานผ่านอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมและทันสมัย โดยจัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบงานด้านดิจิทัลและประสานงานกับทุกฝ่ายในสถานศึกษา และจัดเวทีที่แสดงความสามารถของบุคลากรด้านดิจิทัล สอดคล้องกับ Grey-Bowen (2010) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตไมอามี ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตไมอามี มีความเชี่ยวชาญในด้านการเพิ่มผลผลิตและการปฏิบัติวิชาชีพมากที่สุดจากมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาของ (NETS-A) ทั้ง 6 ด้าน และมีความเชี่ยวชาญน้อยที่สุดในด้านการวัดผลและการประเมินผล 2) ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตไมอามี มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีของผู้บริหาร

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

สถานศึกษาของ (NETS-A) ในด้านภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ สูงที่สุด ความสำคัญรองลงมาได้แก่ด้านประเด็นทางสังคม กฎหมายและจริยธรรม และด้านการรายงานความสามารถของตนเองของผู้บริหารโรงเรียน 3) ระดับความสามารถด้านภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 4) ผู้บริหารโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่แตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และ 5) ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาของ (NETS-A) ด้านภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์มากที่สุด จากทั้ง 6 ด้าน สอดคล้อง Eberl & Drews (2021) ได้ทำวิจัยเรื่องภาวะผู้นำดิจิทัลในองค์กรเอกชนในประเทศเยอรมัน ด้วยการสำรวจแบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารองค์กร ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีในการทำงานร่วมกับเครือข่าย การพัฒนาโครงสร้างขององค์กรโดยเน้นเทคโนโลยีดิจิทัล การกำกับติดตามด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล การส่งเสริมพัฒนาและสร้างเทคโนโลยีดิจิทัลแก่บุคลากร ตลอดจนการเป็นพี่เลี้ยง และให้คำปรึกษาแก่บุคลากร

5.2.2 ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมการจัดอบรม พัฒนาบุคลากรในองค์กร เกี่ยวกับข้อปฏิบัติ ข้อควรระวังในการใช้สื่อดิจิทัลในยุคปัจจุบัน เพื่อให้บุคลากรในองค์กรทุกคนทราบถึงแนวทางปฏิบัติในการใช้สื่อดิจิทัลในการปฏิบัติงาน และเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณในการใช้สื่อ ดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม กระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรเห็นถึงความสำคัญในการเลือกใช้สื่อดิจิทัล มีการนำเสนอสถานการณ์ตัวอย่าง ทั้งในด้านดีที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและตัวบุคลากร และด้านที่ไม่ดี ที่อาจจะส่งผลให้เกิดโทษทั้งต่อส่วนรวมและต่อตนเอง เพื่อให้บุคลากรได้คำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบัน สนับสนุนให้มีการพัฒนาทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การปฏิบัติงานและการทำงานร่วมกัน หรือนำมาใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานหรือพัฒนาระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตั้งอยู่บนความเหมาะสม สอดคล้องกับ จิราภรณ์ ปกรณ์, ทวีศิลป์ กุลนาถ และสมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ (2565: 396-410) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 7 องค์ประกอบ และ 2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมประกอบด้วย วิสัยทัศน์ดิจิทัล ความรู้และทักษะดิจิทัล การจัดการดิจิทัล วัฒนธรรมดิจิทัล เครือข่ายความร่วมมือดิจิทัล การปรับตัวสู่ยุคดิจิทัล และกลยุทธ์เชิงดิจิทัล สอดคล้องกับ เอกรัตน์ เชื้อวังคำ และวัลลภา อาริรัตน์ (2563) ได้ทำวิจัยเรื่อง องค์ประกอบของ ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 ผลการวิจัยพบ ว่าภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การเป็นพลเมืองดิจิทัล 3 ตัวชี้วัด คือ การรู้และใช้ดิจิทัล การสื่อสาร ดิจิทัล และจริยธรรมในการใช้ดิจิทัล 2) ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล 3 ตัวชี้วัด คือ ความเชี่ยวชาญใน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารจัดการเทคโนโลยีและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัล และ 3) วิสัยทัศน์ดิจิทัล 3 ตัวชี้วัด คือ การสร้างวิสัยทัศน์ที่มุ่งดิจิทัล การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการสร้าง วิสัยทัศน์ที่ส่งเสริมการพัฒนาและสร้างนวัตกรรม

5.2.3 ด้านการสื่อสาร

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารต้องสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยนำเอาสื่อดิจิทัลเข้ามาใช้ในการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร งานที่เกี่ยวกับองค์กร เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นช่องทางในการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างในการนำทักษะทางดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร แสดงทักษะความสามารถในการสื่อสารที่ดี เพื่อสร้างทัศนคติเชิงบวกให้กับบุคลากรให้มีการประสานงาน มีทักษะในการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลต่างๆ ส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีศีลธรรมและจริยธรรมในการนำเอาสื่อดิจิทัลเข้ามาใช้ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ขององค์กรอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และหลีกเลี่ยงการนำสื่อดิจิทัลไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม เพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง สอดคล้องกับ สุขญา โกลมวานิช, สิทธิชัย สอนสุภี, บุญฤทธิ์ เพ็ชรวิเศษ, และเกื้อจิตต์ นิมทิม (2563:56-64) ได้ทำวิจัยเรื่อง องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 23 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำ ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 23 มี 3 องค์ประกอบ หลักได้แก่ 1) การสื่อสารดิจิทัล 3 ตัวชี้วัดคือการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล การประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อดิจิทัล และ การสร้างเครือข่ายผ่านสื่อดิจิทัล 2) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 3 ตัวชี้วัด คือ กำหนดนโยบายดิจิทัลร่วมกัน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน และการใช้สื่อดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์และมีจรรยาบรรณ และ 3) การรู้ดิจิทัล 5 ตัวชี้วัด คือ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ดิจิทัล การสร้างนวัตกรรม การเรียนรู้ดิจิทัล การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การแบ่งปันข้อมูลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล และการสร้างสื่อดิจิทัล มาบูรณาการการเรียน สอดคล้องกับบุษยพรรณ สุระคาย (2565:190-193) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะ ผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ ดิจิทัล 2) วิสัยทัศน์ดิจิทัล 3) การสื่อสาร และ 4) การร่วมมือ

5.2.4 ด้านความรู้ดิจิทัล

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารต้องกำหนดนโยบาย ออกคำสั่ง กระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสนับสนุนการบริหารจัดการองค์กรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน มีการจัดอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานแก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรแกนนำด้านการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลแล้วขยายผล แบบดำเนินการให้ได้ผลจริง โดยการจัดอบรมหรือการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มย่อย มีกระบวนการพัฒนา 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การอบรมพัฒนา หรือศึกษาดูงาน ระยะที่ 2 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และระยะที่ 3 การถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเน้นการมีส่วนร่วมและต้องเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างระบบการปฏิบัติงาน และแนวทางปฏิบัติด้านดิจิทัลที่ชัดเจน มีความกระชับคล่องตัว มีประสิทธิภาพด้วยการจัดหาอุปกรณ์ และส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนานวัตกรรมในการบริหาร และการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดตามความต้องการของผู้เรียน ครู และบุคลากรในองค์กร สอดคล้องกับ บุษยพรรณ สุระคาย (2565:190-193) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะ ผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ ดิจิทัล 2) วิสัยทัศน์ดิจิทัล 3) การสื่อสาร และ 4) การร่วมมือ สำหรับโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำ ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) วิธีการพัฒนา และ 5) การ ประเมินผล เนื้อหาในโปรแกรม ประกอบด้วย 4 Module ได้แก่ 1. ความรู้ดิจิทัล 2. วิสัยทัศน์ดิจิทัล 3. การสื่อสาร และ 4. ความร่วมมือ มีผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโปรแกรมในการนำไปใช้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์จากผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ อรรถา ปะ ภาวะเต และบุญชม ศรีสะอาด (2564:191-200) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพ ปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึง ประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และความต้องการ จำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเปิดรับองค์ความรู้ใหม่ สร้างสังคมแห่งปัญญา การพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2.5 ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ตระหนักรู้ และเข้าใจถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นวางแผนรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการ ปฏิบัติงาน มองข้อดีข้อเสียของการใช้สื่อดิจิทัล และยอมรับในการเปลี่ยนแปลง ให้ผู้ร่วมงานทุกคนมีส่วนร่วมใน การเสนอแนวทางการนำสื่อดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานภายในองค์กร เพื่อการจัดระบบขององค์กรอย่างมี ประสิทธิภาพ สร้างวิสัยทัศน์ร่วม เพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ร่วมกัน แสดงความคิดเห็น กำหนดวิสัยทัศน์ร่วม กำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ และร่วมกันวางแผนดำเนินงานสู่ ความสำเร็จร่วมกัน สร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกันที่ดีในองค์กร หลอมรวมเป็นวิสัยทัศน์เดียวกัน ในการนำ เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติตัว เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำเอา ดิจิทัลรูปแบบใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้ครู และบุคลากรได้พัฒนาทักษะและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ด้วยสื่อดิจิทัล ทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผล สูงสุดต่อองค์กร สอดคล้องกับ มูฮำหมัดรุสสัน ลือบากะลูตัง และนิรันดร์ จุลทรัพย์ (2565:1935-1946) ได้ทำวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นครูผู้สอน ในภาพรวม อยู่ในระดับ ดี โดยมีภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล รองลงมาคือ ความรู้ดิจิทัล และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ส่วนการสื่อสารดิจิทัลเป็นลำดับที่ต่ำที่สุด ข้อเสนอแนะและ แนวทางการพัฒนาว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาครู ให้ สามารถปรับตัวและเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูรุ่นเก่ากับครูรุ่นใหม่ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และผู้บริหารควร ส่งเสริมให้ครูควรมีการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านการผลิตและการพัฒนาเพื่อให้อาจจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัล สอดคล้องกับปณิดา สุภารมย์ และกุหลาบ บุรีสาร (2566:70-83) ได้ ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ความ

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

ต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เรียงลำดับความสำคัญ 3 ลำดับ คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล รองลงมา ด้านความรู้ดิจิทัล และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล สอดคล้องกับ สันติ พิณรัตน์ และกุหลาบ ปุริสาร (2566:70-83) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน ประกอบด้วยด้านที่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ด้านความรู้ดิจิทัล 3) ด้านการสื่อสาร 4) ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล 5) และด้านความเป็นมืออาชีพดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด อันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเกิดความก้าวหน้าและบรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดขององค์กรต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

6.1.1 จากการศึกษพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สรุปได้ว่า มีความต้องการด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้มากที่สุด ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล ด้วยการฝึกอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพราะจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6.1.2 จากการศึกษพบว่า ความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริม และอบรมเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดภาวะผู้นำยุคดิจิทัลอันจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนา ระบบการศึกษาต่อไป

6.1.3 จากการศึกษพบว่าแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามองค์ประกอบ ซึ่งส่งผลให้ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาได้ และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีองค์ประกอบ 5 ด้าน และมีแนวทางการพัฒนา 15 แนวทาง ซึ่งผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาได้ ดังนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นรายด้านโดยเฉพาะด้านที่มีระดับความต้องการจำเป็นมาก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาได้ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

6.2.2. ควรมีการวิจัยติดตามผลการนำสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลการนำความรู้ ความเข้าใจและทักษะปฏิบัติการไปใช้อย่างคงทนและพัฒนาต่อไป

6.2.3. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อวางกรอบหรือกำหนดช่วงเวลาในการพัฒนา ระยะสั้น เพื่อพัฒนานำความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติการไปใช้อย่างคงทนและถาวรต่อไป

7. ข้อค้นพบจากการวิจัย

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ค้นพบโดยรวมในแต่ละด้านคือองค์ความรู้ในแต่ละด้านแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลที่ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและความรับผิดชอบ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างยั่งยืน และสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติงานในองค์กร ประกอบด้วย ความเป็นมืออาชีพดิจิทัล พลเมืองยุคดิจิทัลดิจิทัล การสื่อสาร ความรู้ดิจิทัล และวิสัยทัศน์ดิจิทัล สรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ที่มา: สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

8. บรรณานุกรม

- จิราภรณ์ ปกรณ์, ทวีศิลป์ กุลนภาดล, และสมบูรณ์ บุรศิริรักษ์. (2565). รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารรัชภาคย์, ปีที่ 16 ฉบับที่
48 ประจำเดือน กันยายน - ตุลาคม 2565, หน้า 396-410.
- ดาวรรุวรรณ ถวิลการ. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัล Digital Leadership. ขอนแก่น:มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐธิดา ทิศภาค, และชัชชญา พิระธรณิศร์. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรังสิต,
หน้า 98 - 108.
- ทินกร บัวชู, และ ทิพาพร บัวชู. (2562). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารครุศาสตร์สาร, ปีที่
13 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน 2562, หน้า 285-294.
- บุษยพรรณ สุธะคาย. (2565). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
หน้า 190 - 193.
- ปณิดา สุภารมย์, และกุหลาบ ปุริสาร. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของแก่น เขต 5. วารสารวิชาการและวิจัย
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม - มีนาคม 2566,
หน้า 70 - 83
- ภานุเดช แสงลุน, และชยาภรณ์ เรืองสุวรรณ. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วารสารการบริหาร
การศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, ปีที่ 11 ฉบับที่ 41 ประจำเดือนตุลาคม -
ธันวาคม 2565, หน้า 128 - 142.
- มูฮำหมัดรุสสัน ลือบากะลูติง และนิรันดร์ จุลทรัพย์. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่. การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่
13 วันพฤหัสบดีที่ 12 พฤษภาคม 2565, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ หน้า 1935-1946.
- สันติ พิณรัตน์, และกุหลาบ ปุริสาร. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 วารสารวิชาการและวิจัย
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม - มีนาคม 2566,
หน้า 70 -83.
- สุชญา โกมลวานิช, สิทธิชัย สอนสุภี, บุญฤทธิ์ เพ็ชรวิศิษฐ์, และเกื้อจิตต์ ฉิมทิม. (2563). องค์ประกอบของ
ภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม
ศึกษาเขต 23. การประชุมวิชาการเสนองผลงานระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 21, วันที่ 27
มีนาคม 2563, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, หน้า 56-64.

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

- อรรถญา ปะภาวเต, และบุญชม ศรีสะอาด. (2564). **แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.** *Journal of Modern Learning Development*, ปีที่ 6 ฉบับที่ 4 ประจำเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2564, หน้า 191-200.
- เอกรัตน์ เชื้อวังคำ, วัลลภา อาริรัตน์. (2564). **องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4.** การประชุมผลงานวิชาการระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 22. วันที่ 24 มีนาคม 2564, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Eberl, J. K., & Drews, P. (2021). **Digital Leadership-Mountain or Molehill.** A Literature Review. Germany: Leuphana University Lüneburg, Institute of Information Systems, Lüneburg.
- Grey-Bowen, Judith E. **"A Study of Technology Leadership Among Elementary Public School Principals in Miami-Dade County."** Ph.D. dissertation, School of Information Studies, Faculty of Educational Leadership, St. Thomas University, 2010.
- Krejcie & Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3) , 607-610.